

MAŠK LIETUVA

NR. 42

MŪSU KAINOS

atatinka mūsų

PAGAMINTU

BATU tikrai

vertei

Neleiskite savęs apgauti išviršine išvaizda.
Mūsų įmonė žinoma visame krašte, visados
pateikia vertingus gaminius.

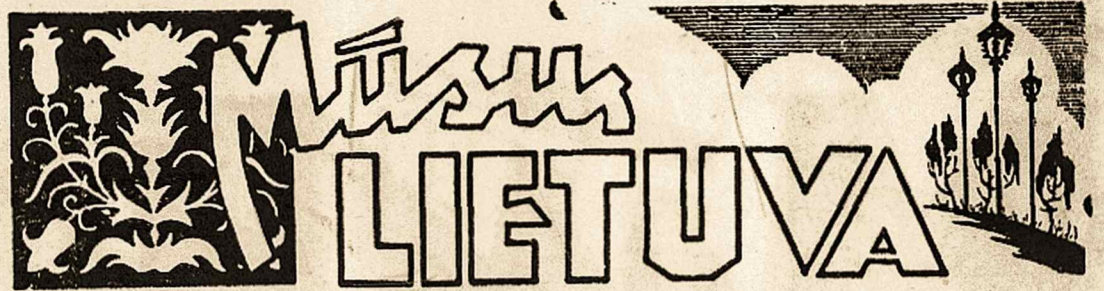
Aukšta kokybė
Didelis patvarumas
Gera išvaizda

CALÇADO JONAS

JONAS VIGELIS

FAB. RUA S. CAETANO, 862 - 809 - TEL. 9-4682

LOJA: AV. ZELINA, 73

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Litwana

NOSSA LITUANIA

Director Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:

**RUA VENDA NOVA, 116 - VILA ZELINA
SÃO PAULO**

KORESPONDENCIJAI:

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00

KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5

ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

**VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIEINAMOS KAINOS**

AV. DUQUE DE CAXIAS, 237 - SÃO PAULO

D Ē M E S I O

Nekurie "M. L." skaitytojai ir bendradarbiai, siųsdami korespondenciją "M. L." Redakcijai ar Administracijai, nesinaudoja mūsų pašto dėžute 371, bet gatvės adresu.

Norime atkreipti dėmesį, kad atei tyje prašome žymėti tik pašto dėžutės 371 Nr., nes "M. L." Red. ir A. ribose paštas adresatams nepristatomas.

**VIENINTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA**

ALAUŠ VARYKLŲ COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMŪS CARRIERI

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.

Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

**RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223**

**Caixa Postal, 3967
SÃO PAULO**

Mūsų LIETUVA

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1949 (II m.)

São Paulo (Brasil) Rugpiucio 6 d. (Aqosto)

Nr. 16 (42)

JAVONIS

PLAČIAU IR GILIAU

Stebėdami São Paulo lietuvių kultūrinį veikimą matome daug gražios ir sveikintinos iniciatyvos. Jau nesugražinamai praėjo tie laikai kada veikėjai ar organizacijos didesnę energijos ir laiko dalį eikvodavo beprasmeis tarpusavio kovoms.

Lietuviškoji visuomenė laukia, ilgisi kūrybinio darbo, gražaus tarpusavio sugyvenimo. Reikia pasidžiaugti, kad šia kryptimi ir kaip tik ir eina dabar veikiančių lietuviškų organizacijų veikimas. Tai rodo bendrai rengiami minėjimai, šventės kaip pavyzdžiui Vasario 16, išeivių diena. Organizacijų ruošiamus parengimus, pramogas visuomenė gausiai lanko. Turimos nuosavos patalpos nesutalpina susirenkančių. Veikimui sąlygos yra palankios. Susirinkimuose, pobuviuose galime laisvai vartoti savo gimtąją kalbą, ką mums laiduoja šio svetingo ir laisvės krašto įstatymai.

Organizuoto veikimo sėkmingumas priklauso ir nuo daugiau aplinkybių, į kurias nevisuomet atkreipiama pakankamai dėmesio. Narių gausumas dar maža ką sako apie organizacijos pajėgumą. Praktika rodo, bent pas mus, kad daugiau narių suverbuoja ta organizacija, kuri daugiau įvairių pramogų duoda. Pramogos yra reikalingos, bet tik į jų rengimą nukreipti visą dėmesį yra pavojinga. Pasikeitus, ar pasunkėjus gyvenimo sąlygoms, sumažėjus pramogoms, krinka ir nariai. Jie eina kitur pramogų ieškoti. Pažiūrėję į mūsų kolonijos praeitį rasim šių minčių patvirtinimą. Organizacijų veikimas neatremtas į kokią nors aiškia ideologiją bei narių sąmoningumą, yra neilgas. Todėl organizacijų vadovybės privalėtų daugiau dėmesio kreipti į narių sąmoningumo kėlimą. Patartina, kad naujai stojas narys būtų supažindintas su organizacijos tikslais ir uždaviniais.

Pavyzdžiui dabartiniu metu kiekvienas naujas organizacijos narys privalėtų žinoti savo pareigas, kaipo lietuvio, Lietuvai ir t. t.

ORGANIZACIJOS PRISIDENGUSIOS LIETUVIŠKUMO SKRAISTE

Ne su kiekviena organizacija susipratusiam lietuviui yra pakeliui. Yra organizacijų, kurios turi lietuvišką vardą susirinkimuose vartoja lietuvių kalbą lietuviškai dainuoja. São Paulo lietuviai gerai prisimena vienos buvusios organizacijos choro koncertus. Kiek ten buvo lietuviškumo rodo, kad ir tas faktas, kad dainuojant savanorių maršą vieton žodžių «po trispalve vėliava», dainavo «po raudona vėliava». Panašiai elgdavosi ir su scenoj statomais veikalais. Lietuviškais žodžiais propaguodavo svetimą, maskolišką dvasią. Ir kai atėjo valanda pasirinkti einant gyvenimo kovon trispalvė ar po raudona, Lietuvos okupantų vėliava, nuėjo su okupantais. Per keleta metų visiems dūmė akis esanti lietuviška organizacija. Todėl renkantis organizaciją reikia tam tikro atsargumo. Lietuviškų samburių ar organizacijų nėra ir negali būti Lietuvos klausimu neutralių. Neišvengiamai reikia pasisakyti ką norima matyti Nemuno tėvyneje šeimininkaujant: kraujo brolių lietuvių ar okupantų mongolų. Reikia pasirinkti laisva nepriklausoma Lietuva, ar Kremliaus imperialistų vergiją. Šiandien jau reikia kalbėti aiškiai ir atvirai, įvykius ir žmones vadinti tikrais jų vardais.

Tas pat pasakytina ir apie spaudą. Lietuviškos raidės, lietuviški žodžiai dar nėra joks įrodymas laikraščio lietuviškumo.

Didelis veikimo stabdis yra ir intrygos, tiek žodžiu tiek per spaudą. Ši priemonė komunistų šiandien yra plačiai vartojama. Prieš kiek laiko «M. L.» buvo patalpintas Eltos pranešimas apie veikiančią Vilnuje svetimiams kraštams komunistų propagandos mokyklą. Jie yra mokomi, kad ten, kur neturi pasisekimo atvira propaganda, stengtis organizacijas sprogdinti iš vidaus, kiršinant vienus prieš kitus. Šią priemonę labai dažnai vartojo karo tremtinių tarpe. Maskvos ranka

ilga. Ji pasiekia ir São Paulo lietuvius.

VILKAI AVIES KAILYJE

Komunistai matydami, kad tiesioginė ir atvira kova, ypač vakarų kultūros kraštuose, sukelia didelio nepasitenkinimo bei pasipriešinimo nutarė pakeisti taktiką. Pavyzdžiui Čekoslovakijoje ir Lenkijoje nepuola religijos, bet katalikų vadus norėdami «išlaisvinti» tikinčiuosius iš popiežiaus ir vyskupų įtakos. Argi gali didesnė komedija, kad vyriausybė, kurios pasaulėžiūra yra materialistinė, organizuoja maldininkų keliones į šventas vietas, leidžia katalikiškos akcijos reikalams laikraštį. Įdomu pastebėti, kad šios Kominformo linijos laikosi ir kitų kraštų komunistai.

Šia komunistų taktiką reikia demaskuoti ir organizacijų susirikimuose nariams išaiškinti.

Veikiančių lietuviškų organizacijų uždavinys yra užimant didesnius darbo barus, kartu ir gilinti narių sąmoningumą.

UŽ POPIEŽIAUS DEKRETO VYKDYMĄ — KALĖJIMAS.

Iš Čekoslovakijos pranešama, kad teismas pasmerkė 8 metams kalėjimo katalikų kunigą už atsisakymą suteikti komunistui Paskutinį Patepimo Sakramentą. Be kalėjimo kunigas dar nubaus-tas atimant dešimčiai metų pilietines teises ir konfiskuojant nuosavybę.

Kunigas vykdė Bažnyčios paskelbtą dekretą — neteikti sakramentų išpažįstantiems komunistų mokslą ir priklausantiems komunistų partijai. Panašių įvykių bus nevienas.

Gražus laisvos Lietuvos beržinėlis.

kad kartais patys netaptų gudrios Maskvos agentų meškerės aukomis.

Išėivijos stiprumas, atsparumas yra proporcingas jos susipratimui, sąmoningumui. Tik sąmoningas susipratęs lietuvis išlaikys lietuvišybę. Džiaugiamės savo tautiečių materialine pažanga. Iš kitos pusės tenka liūsti, kad yra ekonomiškai pajėgių, kurie ne tik kad neprisideda prie bendro darbo, bet savo šeimose jau nevartoja savo gimtosios kalbos.

ITALIJOS - JUGOSLAVIJOS PREKYBINĖ SUTARTIS.

Rugpiūčio mėn. 4 d. Romoje pasirašyta Italijos - Jugoslavijos prekybinė sutartis, sulig kurios tarp abiejų kraštų prekybos apyvarta sieks 90 milijonų dolerių vienerių metų laikotarpį.

SUDIEV, LIETUVA

Sudiev, Lietuva! man linksma buvo
Gyvent tavo šalėlėj,
Širdį man skaudžia, skaudžia ir grandžia
Svetimojon važiuojant.

Sudiev tėveliams, broliams, sesulėms --
Nebgreit pasimatysim!
Sudiev Anykščiams, sudiev Utenai,
Sudiev Lietuvos kalnams!

Kažin, ar grįšiu: gal ten supūsiau
Žieminių gudų pusėj,
Ė ir sugrįžęs savon šalėlėn,
Ašarėlėm paplūsiu.

Gal rasiu vargus, nelaimės, bėdas,
Gal nerasiu tėvėlių;
Gal visa mano širdies paguoda
Bus ant šaltų kapėlių.

(Iš «Kelionės Peterburgan»)

Arija FOLKMANAITĖ

Prarasta Laimė

Sakyk, mergyt, kai tavo akys mato tolius,
Ir leidžiant saulės barstomus perlus, —
Man rodos, kad geidi ir tu matyt bent kartą
Gimtosios žemės nokstančius javus.

Tavo tamsiose akyse, lyg naktėje paskėstų,
Matau begėstant laužą virš vandens.
Aš palikau tave tada ieškot paparčio švesto
Ir mūsų laimės giją austi vakarais.

Tu supratai mane širdim — be žodžio,
Kurio dar neištaraš, nuėjau.
Dabar gi nežinaš, kad aš po klonius,
Palikto žiedo grįžęs neradau.

Šiandien nuskinsiu vėl remunę baltą,
Kurią tu mėgai segtis prie kasų.
Paliksi tu rymot prie kryžiaus kalto,
O pats nueisiu vieškeliu kitu.

Caracas, 7. 6. 1949.

.... Altajaus**Pushynuos**

Yra kraštų, kur amžinas pavasaris.
Yra — kur amžina žiema.
Tiek daug yra veidų, kur nenudžiūsta ašaros
Ir nebepuošia šypsena

Yra paukšteliai, laisvėj linksmi čiulbantys,
Kiti — dienų dienas narve...
Tiek daug laivų nuskendo vienas paskui kitą
Raudoname tvane.

Girdžiu — naktim karnavalai čia šoka. —
Kažkas šaukia: muzikos! dainų!...
O iš tolimos Šiaurės man aidas atplaukia
Lietuvio aimanų.

Taikos angelas senai nuskrido per pasaulį.
Bokštai skelbė laisvę varpais. — —
O jis...tebevelka sunkiausią tremtinio dalią
Altajaus pusnynais. — —

Sugrįžo mariomis laivai į savo uostus
Ir paukšteliai į senus lizdus.
O jis...tėvynės ilgesiu baigia užtrokšti —
Neatkelia niekas vartus.

O jei prie barjero kas eiti mėgino,
Juodi krankliai tau išlesė akis!... —
Tūkstančiam toje kelionėje kojos sutino — —
Sielvarte plyšo širdis!...

Ir parkniumba lietuvis, nedalios prislėgtas
Ant sustirusios žemės svetimos...
Žvarbūs vėjai išgairino ir jėgas ir viltis —
Paliko tik meilė Lietuvos...

O aplink pusynai — lyg baltos nuotakos...
O Gyvenimas — juodas, kaip mirtis...
Alkani vilkai nekantriai savo grobį tyko
Ir staugia por naktis. —

Ir tiesia jis rankas į paukščių kelią —
Suveržtas pančių ir pūslėtas...
Kaip sugrįžt į tą tolimą gimtąją šalį?!...
Kur kryžiai, beržliai...pailsėt — — —

Tu, laisvasis padangių debesėli,
Kai slyksi link marių — į vakarus,
Ant tėviškės dirvonų krušos karolėliais
Paberk mano ašaras!...

O tu, šiaury vėjau, į tenai kai nuklysi, —
Apkabink pečius senam klevui...
Tenelaukia: greit ir aš smūtkeliu jau parymsiu
Pushynuos Altajaus. — — —

Ž V A I G Ž I D Ė

Parvažiaavęs vasaros į savo tėviškę, išėjau vieną šventadienį su broliu į lauką javų aplan-kyti. Gražu buvo neapsakomai. Danguj nė ma-žiausio balto debesėlio. Tik pūtė vėjelis, bet toks lengvas ir malonus, kad rodėsi, jog tai ap-snūdusios gamtos kvėpavimas, nuo kurio pats oras drebėjo, tviskėjo. Ramiai stovėjo apsvai-gęs miškas: nei ošimo, nei paukščių giedojimo. O aplink jį mirguliavo javais apsėti laukai: čionai pabalę rugiai stovėjo, palenkę sunkias savo var-pas; tenai toliau žaliavo vašarojus, žydėjo gri-kiai. Ore nei vieno balso, nei vieno šauksmo. Tik toli, Šventosios pakraščiais, rėkavo žąsys, rauduoja piemenų rageliai. Buvo taip ramu, tokia giedra, kad rodėsi, pati saulė žeme ridinėjo.

Apėję ežiomis rugių ir vasarojaus lauką, prisiartinom prie miško. Čionai, slėpdamies nuo saulės spindulių, palindom po pušim ir atsigu-lėm pasilsėti. Begulėdamas pamačiau iš antros pusės einantį pamiške seną žmogų, lazdele pa-siramščiuojantį. Jo statula pasirodė man pažis-tama.

— Žiūrėk, bene Simas eina? — paklausiau brolių.

— A-a, jis — atsakė pažiūrėjęs brolis ir su-šuko: — Ei, dėde, kur eini, palauk?!

Senelis sustojo. Pažinęs mudu, sulingavo galva ir pasisuko į mudu.

— Nu, tai ko jūs čionai gult? — geru, bet šiurkščiu balsu tarė.

— Gulk ir tamsta, — atsakė brolis: — mat, kai kaitina, prasivėdinsi.

Pasirėmęs lazdele, sunkiai rangė dėdė Si-manas senus savo kaulus, kol atsisėdo ant žė-mės.

— Tai gal javus lankot? — paklausė.

— Nugi, atėjom. . . — atsakė brolis.

— Ir aš išėjau pasižiūrėti, — tarė Simanas, — bet nelabai kokie javai, ne tokie, daip seniau būdavo. . . kas metai vis blogyn ir blogyn. . . o čionai visa pabrango, mokesčiai auga. . . Kas ir bebus toliau. . . iš kur bepriteks žmonės. . .

Bet ūmai ant Simo veido pasirodė ypatin-gas, linksmas spindulys.

Šypsodamas ir tik tik linguodamas žila gal-va, žiūrėjo į mane. Žinojau, ką nori pasakyti. . .

— Nu, tai dabar, Jonai, — tarė pasilenkęs prie manęs Simanas, — papasakok mums ką nors. Juk tu daug žinai, daug esi skaitęs ir apie kitas šalis, ir kas pasauly dedas; tik tavęs ne-priprašysi — nenori mums pasakoti.

Niekas kitas visam sodžiuje nemėgdavo taip pasakojimų, kaip dėdė Simanas. Patirs, bū-davo, kad aš parvažiaavau, ir ateina šventadienį į mane naujienų pasiklaudyti. Ir jeigu pradėda-vau pasakoti, nepaleisdavo: klausykavo lig sute-mos, lig vidunakčio. Jeigu dar kita ką labiau mėgdavo, tai tik savo ūkį ir medžioklę, kurios ir senas būdamas negalėjo išsižadėti. Taigi, ir dabar sunku man buvo išsisukti; noroms nenoroms turėjau pradėti. . . Žodis po žodžio, priėjo-me ir prie astronomijos. Kada jau išmatavom saulės didumą ir žvaigždžių tolumą ir apreiš-kėm nusistebėjimą dėl Dievo galybės ir prigim-

ties neapsakomų grožybių, mano brolis tarė:

— O kodėl gi dieną žvaigždžių nematyti?

Kada jam tai išaiškinau, dėdė Simanas atsi-liepė:

— O aš ir dieną esu matęs.

— Nejaugi tamsta matei? — paklausėm mu-du.

— Mačiau. . . — atkartėjo Simanas ir, laz-atsirėmęs, ėmė pasakoti:

— Seniai tai buvo. . . Dar aš, jūsų tėvelis, amžiną atilsį, ir visi mūsų sodžiaus po ponais tebebuvom. . . Kratėm šitai anam lauke pamiš-kėj mudu su Baltrum Rudokų mėšlą; skubėjom dirbti, nės buvo jau po pietų, o lig vakaro turė-jom nukratyti dar dideį mėšlu apvežtą lauko plotą. O neduok, Dieve, būdavo, nepabaigsi dar-bo! Taigi dirbom sušilę. Besišluostydamas nuo kaktos prakaitą, pakėliau galvą; žiūriu — pro pat pušies viršūnę mirksi danguj žiburėlis šalia debesies, po kuriuo ką tik saulė palindo.

— Žiūrėk, — sakau Baltrui, — ar tik ne žvaigždė žiba?!

— Ar tu sapnuoji? — atsiliepė Baltrus ir pakėlė galvą.

— Bet tu pažiūrėk, — atsakiau jam: — ar-gi nieko nematai pakrašty ano debesėlio, kur štai užu tos pušies niūkso?

— Iš tiesų, — sušuko Baltrus, — lyg tar-tum kas žiba!

Sustojom mudu, žiūrim į žvaigždę ir galvo-jam, kas tai galėjo būti, kad dieną žvaigždė pa-sirodė. Tik pamatėm: netoli eina urėdas Gimbu-tas (tas pats, kurs ir dabar paupy tebegyvena). Per visą kūną mudviem šiurpas perėjo.

— O ko jūs čionai, uncvotai, sustoję sto-vit, a? — suriko prisiartinęs.

— Pamačiau, ponai. žvaigždę, — sakau vi-sas drebėdamas, — tai žiūrim su Baltrum. Neži-nom. kas tai gali būti. . .

— Kokią žvaigždę, kur? — paklausė.

— Žiūrėk, sakau, ponai, pro anos pušies viršūnę — kaip tik pakrašty debesėlio žiba.

Ir šiaip žiūrėjo urėdas, ir taip — nemato.

— Niekas nematau. . . — tarė piktas ir, pa-likęs mudu, nuėjo atgal.

O mudu su Baltrum drebam. Dabar, sakom, tai jau bus. Nuėjęs lieps atnešti vyčių kūlį, pa-šauks mudu pavietin, kur visados plakdavo ir tiek, kad panešti negalėsime. Ir žvaigždę užmir-šom. Dirbom dabar taip, kad dulkės per lauką ėjo; bet širdys abiejų drebėjo. Pagaliau pama-tėm -- sugrižta, kažin kuo rankoj nešinas. Kojas mudviem pakirto -- tik pastovėti begalim. . .

— Ar tebematyti dar žvaigždę? -- paklausė mane.

Pakėliau galvą aukštyn -- dar žiba. Paro-džiau. Prisdėjo urėdas prie akies ilgą vamzdelį ir žiūri.

-- Tiesa, žvaigždė, -- atsiliepė lukterėjęs: -- geras gi tu, Simanai, akis turi, kad galėjai ją pamatyti.

Pats pažiūrėjo, paskui ir mudviem vamzde-lio davė. Paėmiau jį drebančiom rankom, prisi-dėjau prie akies ir kuo tik nesurikau nustebęs:

Linksmos ir liúdnos sypsenos

Atrodo, kad rusų pavergtuose kraštuose, žmogui, kuris turi bent šiek tiek sveikos nuovokos, ir myli kvėpuoti laisvu oru, yra visiškai nebepakenčiama bolševikų atnešta «demokratija».

Tuo tarpu bepročiams bolševikų tikslai bei priemonės itin prie širdies ir jie (bepročiai) tam pritaria visomis keturiomis...

Pav., rusų zonos berlynietis, sėdėdamas rūsyje, su dideliu susidomėjimu skaito apie rusės Kosenkinos šuolį iš trečio aukšto pro langą, kad išsivadotų iš New Yorko sovietų konsulato nelaisvės ir taria:

— Ta moteris turėjo laimės. Kaip manot, kiek tūkstančių ir dar tūkstančių šoktų pas mus pro langus. Bet gi šok tu iš rūsio...

taip dabar aiškiai buvo matyti žvaigždė ir tokia apskrita, graži, kaip mažas aukso obuolys. Paskui papasakojo mudviem urėdas, kokios žvaigždės estí didumo, kas jos tokios yra. . . Daug tada jis mudviem apsakė. Toks geras buvo, kokio nei pirma, nei paskui niekados nemačiau. Pagaliau atsiminė, kad mes stovim, ir liepė eiti dirbti.

Bet mudu su Baltrum linksmu jau buvom, kad taip visa kas gerai pasibaigė.

— Tai nepakliuvot už tai? -- paklausė brolis.

— Ne, tuo kartu žvaigždė išgelbėjo, -- atsakė Simanas.

-- O lupdavo, oi, lupdavo! -- kalbėjo toliau, atsiminęs praeitį senelis, linguodamas žila savo galva. -- Už menkiausią daiktelių kraujas plaukte plaukė. Ir, neduok Dieve, jeigu kas nors kartą pakliūdavo: tas visą gyvenimą minėdavo. Dabar tai bepiga su šituo. Jūs šitai mokslus einat, žmonėmis pasidarot -- ir tai skundžiatės, o jūsų tėvai kiekvieną valandą už savo kailį arba net gyvybę drebėdavo. Ir tačiau nuo jų dainos visos girios aplink skambėdavo. Ir linksmos buvo tada girios, pilnos paukščių ir laukinių gyvulių; nuo uogų ir grybų žemė marguliavo; riešutų -- kiek dabar gilelių; upėj ir liūnuos žuvies -- kiek tik nori, ir kokios žuvies! Kad sugaudavai lydį arba lyną, tai būdavo ko nešti. Nors daugiausia tų visų daiktų ponui turėdavom pristatyti, bet ir mums šis tas kliūdavo. O dabar miškus kone visus iškirto -- vėjas smėlį nešioja. Nueini medžioti: vaikštai žmogus visą dieną, vargsti ir gaišti, o gerai, nors kiškelį arba teterviną parsineši; dažniausiai dykom namo pareini. Žuvys išnyko: džiaugies, jeigu pasninkui arba kūčioms tik mailiaus pasigauni. . . Et, blogyn eina, ir gana! Kad nors tie rugiai ir vasarojus geriau augtų...

Simanas nutilo ir liúdnom akim žiūrėjo tolumon. Jau artinos vakaras. Iš miško išlindo juodi ilgi šešėliai ir plačiai uždengė rugių lauką. Saulė riedėjo žemyn ir ruošėsi greitai pasislėpti už aukšto Šventosios kranto. Oras vėso. Nenoromis išlindom visi trys iš po pušies, kur taip ramu buvo gulėti. Atsisveikinę su Simanu, mudu su broliu pasukom namo. Ilgai dar mačiau atsi- gręždamas tai stovinčią, tai einančią ežia senelio statulą: pagaliau ji pasuko už raistelio ir išnyko. . .

Juokai juokais, tačiau toje pačioje rusų okupuotoje Vokietijoje dedasi ir rimtesni dalykėliai...

Mažas pavyzdėlis. Kaip žinome, prieš kiek laiko, Paryžiuje įvyko «taikos kongresas», kurį dirigavo Kremliaus šešėliai. Tame «kongrese», kaip apskelbė komunistai, dalyvavo daug «intelektualų» . . .

«Taikos kongreso» pasisiekimas toks milžiniškas buvo, kad pirmieji pasiskubino pritari kongrese nedalyvavę 500 (žodžiais: penki šimtai) įžymių... (intelektualų) Leipcigo -- Doescho psichiatrinės ligoninės bepročių!!!

Jie vienbalsiai pareiškė stovį už Paryžiaus «taikos kongreso» nutarimus ir iškilmingai pasižadėjo kovoti už pasaulio taiką...

Peršasi išvada, jog pasaulio taikai pasišauna vadovauti bepročiai, ir jie nori likusį laisvą žmogų aprengti savais (bepročių) marškiniais...

☆

Anomis laisvės dienomis, kažkur apie Tauragę, berods Vainute, garsėjo stebuklingas medicinos (ir svetimo pinigų) atstovas, kuris «gebėdavo» nuplikusį (tikrai vyrišką) pakaušį atželdinti puikiomis garbanomis, nors paties «daktaro» plikė blizgėjo, tarsi pasiturinčios ūkininkės keptuvė...

Arba, vienu laiku Paryžius buvo tapęs senų žmonių svajone, kur 100 metų «mergina ar vaikas» galėjo atsijauninti iki 18 metų. . .

Tačiau dauguma tuo jaunystės receptu bijojo susigundyti, nes pikti liežuviai malė, kad tokiems pacientams įmontuojamos Afrikos arba Brazilijos kilmės beždžionių liaukos...

Bet dabartiniame atomo amžiuje atsiranda žmonių, kurie vietoj atsijauninti, -- nori pasisendinti...

Neseniai Maskvos radijas pasigyrė, kad Rusijoje gyvena 29,000 šimtamečiai žmonės, o prie tų tūkstančių senių elgetynų nori prisijungti ir patsai ponas generalissimus Stalinas!

Gerai informuotas Šveicarijos laikraštis «Die Weltwoche» suteikia įdomių žinių, kokiomis priemonėmis Stalinas tikisi sulaukti 100 m.

Stalinas, kuris šį rudenį sulauks 70 metų, labai susirūpinęs savo sveikata. Jau 1937 m. prof. B o g o m o l e c ' a s b u v o išsiųstas į Rusijos pietus, kur su viršum 4000 žmonių buvo pasiekę 100 metų. Konstatuota, kad žmogus pasensta todėl, jog nusidėvi jo kraujo apytakos sistema. Vienintelis vaistas -- serumas iš žmogaus kaulų smegenų, ištirpytų arklio kraujuje. Smegenys turi būti paimtos ne vėliau dešimties valandų po žmogaus mirties. Minimų vaistų gamybai Maskvoje įsikūrė didelė laboratorija, kurią vėliau perkėlė į Kijevą. Kelių metų bėgyje padarė eksperimentus su daugiau negu 10,000 žmonių, ir pasekmės buvusios geros. Nuo 1945 metų Stalinas reguliariai gauna šių vaistų injekcijas ir, kaip pasakoja, jaučiasi kuo puikiausiai.

Jeigu taip, tai Stalinas gyvens ne 100, bet 30.000.000 metų, nes koncentracijos stovyklose turi apie 30,000,000 vergų -- smegenų, kraujo ir gyvybės «donorų»!

AL. KĖDAINIS

LIETUVIAI CHICAGOJE

(Laiškas iš Chicagos)

Rašo — VL. VIJEIKIS

Didžiausias lietuvių miestas.

Šiuo metu Chicaga, sako, esąs didžiausias lietuvių miestas. Mat čia priskaitoma daugiau kaip 100,000 lietuvių. Kiek jų čia yra tiek, bet kad mieste lietuviai juntami, tai tikrai. Neperse-nai vienoje didžiausių miesto salių įvyko lietuvių dainininkų koncertas. O dabar vykstančiuose miesto koncertuose atvirame ore, kur susirenka kas vakarą tūkstančiai klausytojų, dalyva-vo ir lietuvačių choras.

Nesenai visą Chicagą ir Ameriką jaudino Edie Vaitkus, žymusis beisbolo žaidėjas, kuris nepilnaprotės merginos buvo pašautas ir gulėjo Chicagos ligoninėje. Visur laikraščiuose buvo pažymima, kad jis yra lietuvis.

Sujaudino chicagiečius taip pat žinia apie mažametės lietuvaitys mirtį, kuri buvo tapusi akla. Tėvas nepakeldamas tos tragedijos nusi-žudė. O dabar nesenai mirė ir ši mažoji lietu-vaitytė.

Tai vis žinios pasiekiančios amerikiečius, neskaitant žinių apie įvairius lietuvių susisinki-mus, kurios kasdien primena apie Lietuvą.

Dr. Mačiulis Amerikoje.

Nesenai teko sutikti buvusį Lietuvos konsu-lą Brazilijoje dr. Mačiulį ir ilgokai pasikalbėti. Jaučiasi puikiai, vis taip pat pilnas energijos ir mielai prisimena buvusius bičiulius Brazilijoje.

Chicagoje taip pat gyvena ir Brazilijoje pažįstamas kun. Sugintas.

Rašytojas Petras Babickas grįžta į Brazili-ją.

Lietuviai tvarkingi.

Chicagiečiai lietuviai veiktūs ir energingi žmonės. Pilna čia lietuviškų įmonių, krautuvių, bankų. Yra ir labai prasigyvenusių. Veikia bent kelios radijo valandos, iš kurių didžiausia ir mėgiamiausia-kasdieninė «Margučio» programa įkurta kompozitoriaus Vanagaičio. Įdomu pri-minti, kad per šią radijo valandą dažnai išgirs-tama Brazilijos lietuvių įdainuotos plokštelės «Daug daug dainelių», «Tėvynės meilė», «Kaip tų rožių žiedai» ir kitos. Ypatinai pirmoji labai mėgstama ir nuolatos prašoma ją groti. Patinka taip pat Ambrazevičiaus, Laurinaičio ir Jotei-kaitės įdainavimai.

Daug čia kas apie Braziliją turi gana klai-dingas informacijas, bet pasiklausę Brazilijos lietuvių dainų dažnas pasako:

«Matai, kaip gražiai dainuoja. O, sako, kad ten gyvatės ir krokodilai...»

Naująsą Chicagos koloniją, kuri apgyven-ta lietuvių (Marquette Park), kur yra išpūdingas paminklas Ariui ir Girėnui, reikia skaityti gra-žiausia ir švariausia kolonija Chicagoje. Visos gatvės, namai taip gražiai sutvarkyta ir apso-dinta medžiais ir apsėta gražiai prižiūrima žole, kad tiesiog pasididžiavimas ima matant, kaip gražiai lietuviai moka tvarkytis. Ir miesto gal-

vos tą irgi gerai žino, ir lietuvius priskaito prie savo geriausių piliečių.

Kur raudonieji?

Nesenai Amerikoje, kaip ir Brazilijoje iš visų patamsių išlinde komunizmai buvo labai ak-tingai veikti ir rėkauti ne pagal savo gerklės didumą, bet Wallace skandalingai pralaimėjus rinkimus, visi ataušo. O kadangi jų nedaug, ir tebuvo, tai dabar triukšmui aptilus, atrodo, visai nebėra.

Ir ruskių leidžiamas lietuvių kalba laikraš-tis «Laisvė» (matyt mažiau tegaudami iš tėvelio Juozapo) «subiedniejo» ir suretino savo pasiro-dymą.

Dailės paroda.

Dabar rengiamasi prie lietuvių dailininkų parodos, kuri jau yra atgabenta iš Vokietijos į New Yorką ir Liet. Taut. Sąj. rūpesčiu bus iš-statyta New Yorko muziejuje jo atidarymo pro-ga. Tai tikrai ypatingas įvykis, kurio pasisekimas pralenkė net rengėjų lūkesčius. Ši paroda bus tikrai dideliu įvykiu Amerikos lietuvių gyvenime.

O kaip su kriziu?

Pabaigai dar reikėtų prisiminti apie krizį, kuri bolševikai susiriesdami nori Amerikai iš-pranašauti. Bet kol saulė patekės, rasa akis iš-ės. Jokio krizio dar nėra ir toli gražu nenuma-toma. Patys pusbadžiu gyvendami bolševikai su malonumu kalba apie kituose kraštuose, būk tai viešpataujantį nedarbą, badą ir kitokias baise-nybes.

C h i c a g o,

1949 m. liepos mėn. 22 d.

Red. pastaba: «M. L.» bendradarbis dail. Vl. Vijeikis iš New Yorko persikėlė į Chicago, kur redaguoja «Margutį» ir kartu yra lietuviško radijo pranešėjas.

Jo adresas: 6755 S. Western Ave, Chicago 36, Ill, U.S.A.

Kiek kainavo karas?

«Karui yra reikalingi pinigai, pinigai ir dar kartą pinigai», — yra pasakęs Napoleonas.

Jei šis tvirtinimas buvo teisingas Napoleono karų laikais, prieš pusantro šimto metų, tai juo labiau šio teigimo teisingumą įrodo paskutiniai du pasauliniai karai, kurių išlaidos su sunaikintųjų gėrybių verte yra tokios didelės, kad neįmanoma jų tiksliai apskaičiuoti. Įvairių kraštų ekonomistai ir statistikos žinovai betgi daro apskaičiavimus ir ieško tikslių būdų skaičiais išreikšti tas vertybes, kurios sąmoningai buvo sunaikintos karo vedimo tikslams. Yra apskaičiuojamos tiesiog neįtikimos sumos, kurios, jeigu būtų buvusios sunaudotos taikingiems, produktyviems tikslams, be abejo būtų pakėlusios daugelio tautų gyvenimo lygį.

Antrasis pasaulinis karas, pareikalavęs iš žmonijos žymiai daugiau aukų, sunaikino daug materialinių gėrybių ir kainavo kur kas didesnius pinigus, negu pirmasis 1914-18 metų karas. Amerikiečių ekonomistų apskaičiavimais, pirmasis karas tuomet kariavusioms valstybėms kainavęs 340 milijardų dolerių, iš kurių 186 milijardai dolerių sudarę tiesiogines karo išlaidas ir 154 milijardai atitinka karo padarytus nuostolius.

Nežiūrint iki šiol darytų bandymų apskaičiuoti, atrodo, kad tiksliai antrojo pasaulinio karo išlaidų suma dar nėra tiksliai nustatyta. Ypatiną suokumą sudaro sugriautų miestų ir pramonės centrų nuostolių apskaičiavimas. Vokietijoje Rusijoje, Japonijoje ir visuose kituose karo paliestuose kraštuose, kurie sunkiausiai nukentėjo nuo orinių bombardavimų. Remiantis atskirų valstybių pateiktais duomenimis, kurie apima daugiausia tik tiesiogines karo medžiagų ir apsiginklavimo išlaidas, gaunasi šitoks vaizdas: J. A. V-bės išleido 400 milijardų dolerių, Sovietų S-ga — 357 milijardus, Vokietija — 254 milijardus dolerių arba 635 milijardus markių, Kanada — 18 milijardų dolerių, Italija — 40 milijardų dolerių. Priskaičiuojant prie šių sumų Didžiosios Britanijos, Japonijos, Prancūzijos ir visų kitų mažesniųjų karo dalyvių išlaidas, kurių davinių atskirai čia neturima, amerikiečių žinovų skaičiavimais, bendroji karo išlaidų suma turėtų būti nemažesnė kaip 2.500 milijardų dolerių.

Remiantis šia suma ir ją palyginus su pirmojo pasaulinio karo 340 milijardų dolerių karo išlaidų suma, galima daryti išvadą, kad antrasis karas atėjo žmonijai 7-8 kartus brangiau negu pirmasis.

Tarp pirmojo karo pabaigos ir antrojo karo pradžios praėjo virš 21 metai. Jeigu per šiuos 21 metus valstybės, nukentėjusios per pirmąjį karą, galima sakyti, pilnai sugebėjo išlyginti karo nuostolius ir atsistatyti, tai antrojo karo padarytomis išlaidoms ir nuostoliams atstatyti būtų reikalingas žymiai ilgesnis kūrybinis taikos laikas. Jei per 21 metus pasaulis išlygino pirmojo karo nuostolių apie 340 milijardų ir sutaupė kapitalą naujam karui vesti apie 1.000 milijardų, to laikmečio kapitalo augimo apyvarta, apytikriai tektų įkainoti 1340 milijardų dolerių.

Kiek metų reikalinga, kad būtų galima vėl sukurti 2.500 milijardų dolerių kapitalą? — 70 metų!

Štai kokios antrojo pasaulinio karo išdavos. Jų pasekmės — didelis kariavusių valstybių nusikurdimas, nepakankamas maitinimas ir maisto kortelės, butų trūkumas, nukritusi gamyba, ir sumenkėjusi tarptautinės prekybos apyvarta.

Pasaulinėje spaudoje dažnai tvirtinama, jog karo ekonomiškai nelaimėjo nei nugalėtojai, nei nugalėtieji. Kiek čia slypi tiesos, geriausia mums parodo dabartinė Anglijos padėtis ir jos finansiniai sunkumai.

Kokiu būdu karą vedusių valstybių vyriausybės suorganizavo tokias dideles pinigų sumas finansuoti ir dengti karo išlaidas?

Be normalių valstybės pajamų, kurios karo metais yra paprastai žymiai padidinamos įvairių nepaprastų mokesčių, karo finansavimo reikalams svarbiausius šaltinius sudaro valstybės piliečių ilgų metų sutaupos, kurios arba tiesioginiai yra paaimamos, arba pritraukiamos įvairių valstybės paskolų pavidale, ir vienoks ar kitoks karo metu užimtų svetimų kraštų plėšimas.

Paprasčiausias būdas nusavinti valstybės piliečių sutaupas, yra leidimas į apyvartą naujų popierinių pinigų, apmokėti vyriausybės išlaidas, kurioms padengti vyriausybė nebeturi normalių pajamų.

Kai Vokietijoje 1948 metais, pravedus pinigų reformą, senoji markė visai buvo išimta iš apyvartos, o naujųjų markių buvo leista iškeisti tik labai ribotas kiekis ir pagal santykį vienas prie dešimt, Vokietijos gyventojai prarado visas sutaupas. Panašiu būdu buvo aptuštinti ir Rusijos piliečiai, pravedus tais pačiais 1948 metais rublio nuvertinimo reformą.

Tokiu būdu karo išlaidos gula ir yra išdėstomos ant ateinančių kartų, kurios turi skurdžiau gyventi, netekusios savo sutaupų, ir dar ateityje iš tautos pajamų priverstos skirti žymią dalį valstybės paskolų padengimui.

Vokietijos ekonomistų apskaičiavimai. Vokietija yra išleidusi tiesioginiams karo reikalams per 6 karo metus 635 milijardus markių, kai tuo tarpu Vokietijos metinis biudžetas prieškariniais metais nebūdavo didesnis už 10 milijardų markių. Šią sumą Vokietijos vyriausybė sudarė taip: — 18% užtrauktomis valstybės paskolomis ir 36% — nepadengtų popierinių pinigų emisija. Tokiu būdu 54% arba daugiau kaip pusė karui finansuoti išlaidų buvo padaryta skolon. Priskaitant į valstybės skolą bombardavimų pasekmėje padarytus turto nuostolius, valstybės bendra skola pasiektų apie 570 milijardų markių, apie kurių padengimą šiandien sunku ką nors ir pasakyti.

Ryškumo dėliai palyginkime valstybės įsiskolinimo našta J. A. V-bėse. Pagal turimus duomenis J. A. V-bėse valstybės skola prieš prasišedant pirmajam pasauliniui karui, 1914 metais, sudarė 29 dolerius kiekvienam gyventojui. Iki 1945 metų, t. y., iki antrojo karo pabaigos ši

(Nukelta į 12 pusl.)

Kaikurie momentai iš procesijos ir kryžiaus pastatymo iškilmių. Kryžiaus fundatoriai yra Juozas ir Jurgis Matelioniai. Foto montažas A. Žibo.

LIETUVIŠKAS KRYŽIUS PO PIETŲ KRYŽIUMI.

Liepos mėn. 24 d. Vila Zelina gyveno retų iškilmių nuotaika. Jau iš pat ryto iš įvairių São Paulo priemiesčių rinkosi lietuviai. Rinkosi ne tuščio žingeidumo vedini, bet apvainikuoti septynias savaites trukusias São Paulo lietuviams misijas, ir joms priminti dalyvauti pašventinime ir pastatyme lietuviško, stilizuoto misijų kryžiaus.

Iškilnės buvo pradėtos suma darniai Bendruomenės chorui giedant keturiais balsais misijas. Kryžių jau iš vakaro atvežė jo fundatoriai ir padėjo viduryje bažnyčios. Pasibaigus sumai paskutinį pamokslą, apie kryžiaus prasmę, pasakė misijonierius kun. J. Kidykas S. J. Kryžiaus akyvaizdoje susirinkusieji viešai ir iškilmingai pasižada netarnauti svetimiesiems dievams, nežiūrint kokia forma jie būtų vaizduojami. Kryžius vilties ir pergalės ženklas.

Pašventinus kryžių, nešant vienuolikai vyrų, prasidėdama procesija aplink bažnyčią į pastatymo vietą. Choras išpudingai gieda. «Kryžiau medži Tu garbingas... Apėjus aplink bažnyčią, kryžius

statomas pryšakyje bažnyčios į iš anksto jau paruoštą vietą, iš kur jis yra gerai matomas kiekvienam praeiviui patekusiam į Vila Zelinos aikštę.

V. Zelina S. Paulo lietuviams yra kultūrinio ir dvasinio gyvenimo centru. Į jokiais kitais iškilmes niekur tiek nesusirenka žmonių, kiek per didesnes šventes V. Zelinos bažnyčioje. Ir tais laikais, kad niekur kitur nebuvo girdėti gimtosios kalbos žodžio, iš čia sklido lietuviškos giesmės garsai, gimtąją kalbą buvo aiškinamos didžiosios gyvenimo tiesos.

Palmių ir saulės karščio krašte iškilo lietuviškas kryžius, kuris savo lietuvišku stiliumi net ir kitataučių dėmesį atkreipia, o mums lietuviams primena mūsų tėvynės sodybas ir vieškelius papuoštus rūpintojėliais ryškiai vaizduojančiais lietuvių sielos gelmes.

Šis lietuviškas kryžius, nors ir po Pietų Kryžiaus dangumi, primena mums tėvynės Lietuvos kryžiaus kelią ir kančias, jos ištremtųjų vaikų skausmus.

Siandien tėvynėje pasilikę lietuviai negali viešai pareikšti savo religinių jausmų, soduose ir pakelėse statyti kryžių. Jie pavergti, atplėšiami nuo prakaitu aplaistyto žemės, tremiami.

Šiuo tragišku Lietuvos momentu dažnai stabtelėję prie šio kryžiaus kartokime Maironio žodžius: «Neapleisk, Aukščiausias, mūsų ir brangios tėvynės»...

Lietuviški Kryžiai.

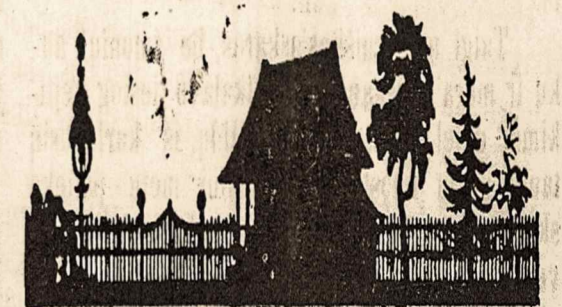
Lietuviški kryžiai, kaip ir liaudies dainos, pasakos, padaviniai, mezginiai yra liaudies kūryba.

Lietuvis būdamas giliai religingas, ir turėdamas kūrybinės dvasios, tą savo religinį nusiuteikimą mėgindavo išreikšti drožinėjimu. Kryžiaus prasmė, šventųjų gyvenimai lietuviui buvo lengviau suprantami, negu kurios kitos tikėjimo tiesos. Todėl ir randame Lietuvos pakelėse ir sodus

papuoštus rūpintojėliais, kopolytėmis.

Lietuviški kryžiai nėra vieno stiliaus. Aukštaitijos kryžiai savo papuošimais skiriasi nuo Žemaitijos ar Suvalkijos kryžių. Tą skirtingumą pastebime ir kitose liaudies kūrybos srityse. Lietuviškų kryžių meninė vertė yra didelė. Tarptautinėse parodose lietuviški kryžiai menininkų tarpe sukelia didelio susidomėjimo.

Mūsų lietuvių išeivių pareiga čia išeivijoje yra išryškinti tautinę individualybę. Nemažiau vertos dėmesio kitos liaudies meno sritys, kaip daina, audiniai, mazginiai. Kokia dėkinga čia darbo dirva patiems arčiau susipažįstant su mūsų tautos amžiais kurtais turtais ir jų grožį kitiems atskleidžiant.

Mažiesiems

Neklaužada

-- Jonuk, neimk peiliuko:
Pirštelin tau įkąs.
Juo reikia nugenėti
Sausas obels šakas.

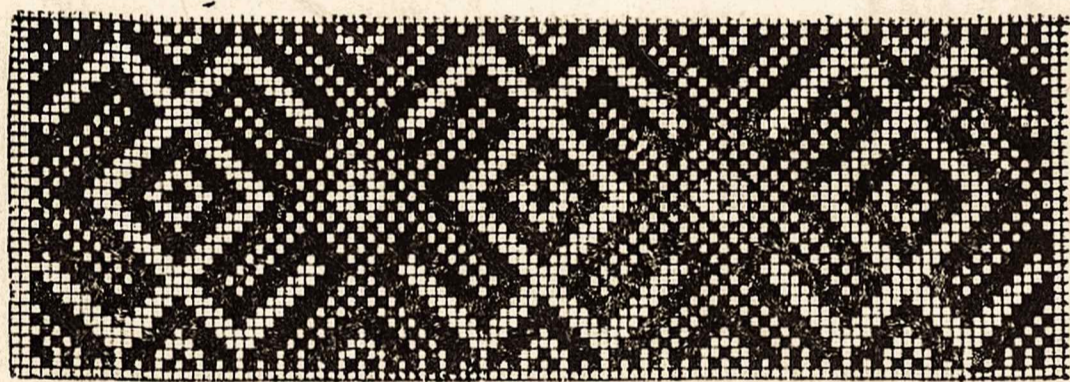
Mamytė tai pasakius.
Išėjo pro duris.
Jonukas gi -- peiliuką
Jau rankoj beturįs.

-- Ne jau jisai toks piktas?
Ir kanda, kaip šuva?...
Padrošiu, -- kas minkštesnis:
Ar medis, ar šeiva?...

Bet vos tiktai padrožė
Minutę, ne ilgiau:
-- Oi, oi mamyt, pirštelį
Jau perpioviau pusiau.

Užrišk, oi, oi, mamyte...
Taip sopa... negaliu...
Dabar tavęs klausysiu,
Nežaisiu su peiliu...

Viktoras ŠIMAITIS

(Atkelta iš 9 pusl.)

skola išaugo iki 2.000 dolerių vienam gyventojui, t. y. padidėjo 70 kartų. J. A. V-bės turi 28 milijonus šeimų, tai skaičiuojant vienai šeimai susidaro paskolos suma apie 8-9.000 dolerių. Sovietų S-gos išskolinimas bene bus pats didžiausias, jei tikėti Molotovo pareiškimui, pagal kurį vienai sovietų šeimai atitenka 10.000 dolerių karo skolų ir 9.000 dolerių vidaus valstybinių paskolų.

Taigi moderniškasis karas, be žmonių aukų ir moralinių kančių, pareikalavo tiesiog neįtikimai didelių materialinių išlaidų, iš kariavusių tautų kurių nuostoliai daugeliui metų palieka skaudžiai jaučiamus pėdsakus pokario kartų gyvenime.

VAIŽGANTAS

VILNIAUS PILIES PASAKA

Didysis Lietuvos kunigaikštis, dėl savo darbštumo pramintas didžiu Lietuvos ūkininku, sumanė pasistatydinti tokią tvirtapilę, kad jokie priešai negalėtų jos paimti.

Sumanyta -- padaryta: toks buvo kunigaikštis. Išsirinko labai gražius Panerių kalnus ir ant aukščiausiojo ėmė vežti didžiausias tašytas uolas ir degtas plytas. Vargo buvo neišsakomo. Į vieną vežimą reikėjo pajungti bent dešimtis jungų jaučių.

Pagaliau visa medžiaga paruošta. Pamatui padėti raudonomis žiotimis žiopso plačiausi perkasai. Prie pat jų krašto stūkso kalnai akmenų, belaukiančių tik valandos, kada nuriedės gilumon ir prisiims visą sunkybę statomųjų mūrų. O jų tarpe vienas tikras milžinas akmuo, gausias atgulti į pat kertę.

Vilniaus pilis turės būti dar niekur neregėto stiprumo, nes ji gaus ginti visą Didžiojo kunigaikščio šeimyną: čia norima padaryti sostinę. Ir ne tik kunigaikščių gyvybę -- gins viso krašto laisvę ir šlovę.

Gražus tas kraštas tie Paneriai: kalnais kuprotas, upėmis gembėtas, miškais pasišiaušęs nuošalys. Jo negalėjo nepastebėti kunigaikščiai, garsūs karžygiai, garsūs ir švelniasieliai svajotojai.

Didžiojo akmens į kertę padėti atjojo patys šeiminkas, būriu dvasininkų, pačių prašmatniųjų kunigų-vaidilų, žynių ir burtininkų -- vedinas.

Ir tarė kunigaikštis kunigams:

-- Galingųjų Lietuvos dievų tarnai, jų valios ir norų aiškintojai, kvapaus gintaro ir riebiųjų gyvulių aukotojai, pasakykite dabar man, kas plačioje mano kunigaikštystėje visų labiausiai patiktų jiems, ką reikėtų jiems atnešti, idant jie per amžius globotų tuos mūrus ir darytų Lietuvos priešams neįkandamus?

Sukiomis, giliomis mintimis apsiniaukė seniausiųjų ir gudriausiųjų kunigų gymiai. Susiraukė išmintingosios kaktos, užsimerkė akylasios akys. Giliai galvoja, iš ugnies buria, tariasi savo tarpe, atsimeną senų senolių papročius.

Pagaliau atsako vienas viešpačiui:

— Didis Lietuvos valdove! Tu pats esi dievų išrinktasis jų tarnas. Jų norus ir pats gali patirti. Bet jei būtinai mus klausies, tai žinok: Lietuvos dievams visų maloniausia auka būtų, jei išsirastų tokia lietuvė motina, kuri pirmutinį ir vienatinį savo iščių vaisių — sūnelį gera valia gyvą padėtų po šituo didžiuoju kertės akmeniu.

Nustebo Lietuvos valdovas. Nustebo ir visi jo dvariškiai. Taip, tikrai. Tai būtų brangiausia auka. Tik iš kur ją gauti? Nuo pat pradžios pasaulio dar nebuvo girdėta tokios aukos.

Vis dėlto liepia viiems burtininkams ir kitiems mažiesiems dvasininkams apeit visą Lietuvą besiklausinėjant, ar neišsiras tokia tėvynės mylėtoja, tokia jos priešų svetimtaučių nemėgėja, kuri apsiimtų net tokią savo kraujo ir savo širdies auką dievams dovanoti.

Neilgai teko kunigams klajoti. Vokiečių Lietuvoje taip nekęsta, jog jau trečią dieną kunigai rado tokią lietuvę motiną našlę. Atvedė

naktis nevalgę, nemigę, pagaliau atsakė savo viešpačiui:

-- Didis Lietuvos valdove! Maloniausia Lietuvos dievams auka štai kada bus:

Jei Lietuvos dievai neprisiėmė, kad senovės papratimu po kertės akmeniu atgultų jaunikaitis, tai aišku, kad po tuo akmeniu turi atgulti mergaitė, lygiai graži, kaip ir nieko pikto neišmananti: mat, toks yra senų seniausias ne tik lietuvių, bet ir kaimynų paprotys, kad, norint pastatyti stiprų mūrą, reikia po juo užkasti gyvą žmogų.

Ir įsakė kunigaikštis burtininkams ir kitiems mažiesiems kunigams suieškoti pačią nekaltąją mergaitę visoje Lietuvoje ir atvesti į Vilnių, kad taptų dievams auka už visos Tėvynės laimę ir laisvę.

Neilgai teteko kunigams klajoti. Lietuvoje mergaitės kone visos buvo gražios ir nekaltos. Bet kurią atvedė, buvo gražumu lygi Lietuvos laukų žiedui; jos akelės žydrumu buvo lygios Trakų ežero gelmėms. Ir matės pikto nieko nenuvokianti.

Baltais sužadėtinės rūbeliais, žaliu rūtų vainikėliu ant galvelės, laukinių žiedų glėbiu mažutėse rankytėse, šypsodamasi ir vien tik savo apdaru ir gėlytėmis džiaugdamosi, ji ramiai sau atsistojo griovio gilumoje, kur turėjo nuriedėti anoji didžioji kertės uola, lyg visai nenuvokdama, jog jai kas pikto gali atsitikti.

Visų širdis į save palenkė. Visi sudrebėjo užjautimu. Bet ką padarysi, jei tai tokia pačių Lietuvos dievų valia?

Kapų tyloje, visi akis žemyn nuleidę, karštai skubėdami, šimtu rankų užkabino uolą ir stūmė ją į griovį, kad tik greičiau nutiktų tai, kas neišvengiama.

Ir visi apmirė, nustėro. Tik kunigaikštis neiškentė. Šoko prie krašto, žvilgterėjo žemyn ir, visas veidu nušvitęs, linksmi sušuko:

— Visų maloniausią auką Lietuvos dievai patys sau išsirinko!

Griovyje šalia uolos stovėjo gyva lietuvaitė. Kaip ir pirma, švietė nekaltu nerūpestingumu. Tik akelėse spindėjo du deimantai -- dvi ašarėlės, kad akmuo krisdamas išmušė iš jos rankų visus kvepiančius žiedelius ir ant jų atsigulė.

Nekaltos lietuvaitės aukos Lietuvos dievams būta visų maloniausios, ir Vilniaus pilis buvo stipriausia.

Paskui kunigaikštis tą nekaltybės mergele vedė, o anąją išminties jaunikaitį pasidarė kunigaikščio Tarybos nariu.

ji savo vienatinį sūnų jaunikaitį, jos senatvės aprūpintoją. O buvo tai jaunikaitis ne tik gražus ir motinai geras, bet dar ir išminties vyras.

Nesipriešino jisai motinos valiai ar ten kunigų skelbiamai dievų valiai, tiktai norėjo iširti, ar tai tikrai yra dievų valia.

Ir paprašė kunigaikštį, kad jam leistų triskart paklausti kunigus: jei jie atsakys tinkamai, tai bus neabejotinas ženklas, jog dievų valią tikrai žino; jeigu atsakys netinkamai, tai bus ženklas, jog tik savo prasimanymus skelbia.

Kunigaikščiui sutikus, jaunikaitis paklausė kunigus: kaip jiems rodos, kas yra visame pasaulyje

už viską saldesnis,
už viską lengvesnis ir
už viską kietesnis?

Neilgai tegalvoję, kunigai atsakė:

-- Visų saldžiausias pasaulyje laukinių bičių korys, visu lengviausias, žinoma, laukinio paukščio pūkelis, o visų kiečiausias bus kunigaikščio kardo plienas, kuriuo jis, sudrožęs raiteliui per galvą, gali jį per pusę perkirsti lig pat balnui.

-- Netiesa! -- drąsiai atsakė išmintingas vyras. -- Aš žinau daiktų dar saldesnių, dar lengvesnių, dar kietesnių.

-- Nujau, bene ką?

-- Gi motinos pienas kūdikiui už medų saldesnis,

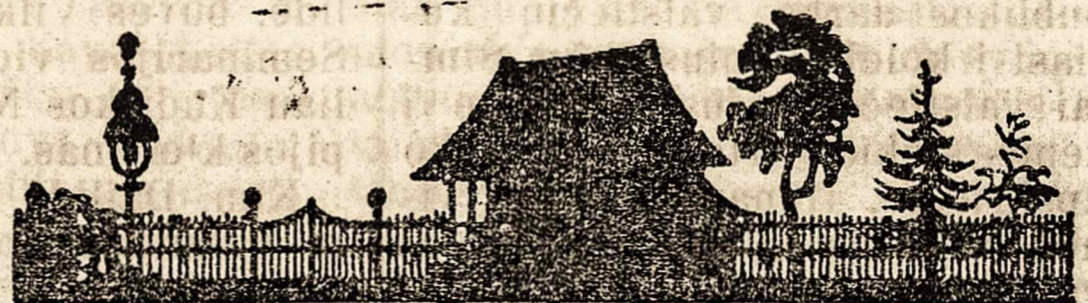
gi kūdikis ant motinos rankų už pūkelį lengvesnis,

gi mano motinos širdis už plieną kietesnė, jei neplyšta, atiduodant mane taip baisiai nukankinti.

Ir sutiko kunigaikštis ir visi jo dvariškiai ir susirinkę žmonės, jog išminties vyras tiesą pasakė; jog tai nebus Lietuvos dievų noras tokios aukos. Ir liepė jaunikaitį paleisti.

Ir vėl įsakė kunigaikštis kunigams teirautis, kokios aukos Lietuvos dievai reikalauja, kad jos sostinė būtų nesugriaunama. Kas iš visų Lietuvos turtų būtų dievams visų maloniausias?

Ir vėl apsiniaukė giliu rūpesčiu visų kunigų veidai. Vėl jie galvoja, buria, aukas degina, senų senolių papročius atsimena. Tris dienas, tris

LIETUVOJE

NEATIDUODA SĖKLŲ

Bolševikinės spaudos puslapiuose visur galima užtikti žinių, su «koku dideliu entuziazmu Lietuvos valstiečiai eina į kolektyvinius ūkius, atiduodami savo turta».

Tačiau, kad ne visur tai gražiai vyksta, matyti, pav. iš «Tiesos» Nr. 87:

—«Artimiausiomis dienomis prasidės masinė sėja. Tačiau Tauragės, Kretingos, Širvintų apskrityse tik keliuose kolektyviniuose ūkiuose sėklų fondų sudarymas yra baigtas. Į klausimą, kodėl nesudaryti sėklų fondai, dažnai galime išgirsti, kad sėklos laikomos pas kolektyvinių ūkių narius, iš kur, prasidėjus sėjai, jos bus paimtos. Tai neteisinga praktika. Vietinės partinės organizacijos negali likti pašaliniais stebėtojais, bet turi visu ryžtingumu kovoti prieš tą atsilikimą».

Iš toliau skelbiamų pranešimų matyti, kad ūkininkai, suvaryti į kolchozus, vis dėlto nenori atiduoti jiems bent geresniųjų turimų javų.

«Radviliškio, Rokiškio apskričių eilėje kolektyvinių ūkių sėklos fondai yra sudaryti, tačiau kviečių ir kitų vertingusių kultūrų sėklos tėra supilta tik pusė reikiamo kiekio. Ypačingai bloga padėtis su linų sėkla. Pav., Biržų Kretingos, Telsių, Panevėžio apskričių kolektyviniai ūkiai turi vos po 4-9% reikiamos linų sėklos...» — «Kol dar neprasidėjo masinė sėja, reikia nedelsiant sukaupti į visuomeninius sandėlius reikalingus sėklos kiekius».

DAUGĖJA MASKOLIŠKŲ

DVARŲ

«Tiesos» Nr. 84, 1949. IV. 10 rašoma:

«Vis daugiau ir daugiau respublikos darbo valstiečių kuriasi į kolektyvinius ūkius. Šimtai valstiečių ūkius susijungę į žemės ūkio arteles Jurbarko apskrityse. 47 nauji kolektyviniai ūkiai po LKP(b) VI-jo suvažiavimo susiorganizavo Kė-

dainiuose. Artėjant pavasario sėjai, daug naujų kolektyvinių ūkių sparčiai susikūrė Švenčionių apskrityje. Dabar čia užregistruotos 48 žemės ūkio artelės ir 22 iniciatyvinės grupės kolektyviniams ūkiams organizuoti».

PARTIZANŲ RADIJAS

«Stockholms Tidningen» paskelbė žinią, kad Švedijoje ir Vakarų Vokietijoje pastaruoju metu dažnai esą girdimi «Baltijos karo lauko balso» radijo perdavimai, kuriuose patiekama daug žinių ir plačių informacijų apie Baltijos miškuose kovojančių partizanų skaičių ir nuolatinį jų prieauglį.

Partizanų apginklavimas esąs labai geras.

Radijo pranešimai perduodami lietuvių kalba. Rusai nuolat trukdo tuos pranešimus klausyti ir pranešėjai esą priversti nuolat kaitalioti pranešimų vietą.

KOVA PRIEŠ BAŽNYČIA LIETUVOJE

Bolševikinėje spaudoje randama panašaus turinio skelbimų:

— «Šiandien, balandžio 14 d. 19 val. 30 min. partinio kabineto salėje (Gedimino gt. 29, II aukštas) įvyksta Lietuvos TSR politinių ir mokslinių žinių skleidimo draugijos vieša paskaita lietuvių kalba. Tema: Katalikų bažnyčios reakcingumas. Skaito tikrasis draugijos narys J. Ragauskas. Po paskaitos bus demonstruojamos filmos.»

MIRĖ KAN. A. DAILIDĖ

«Žiburiai» skelbia, kad pagal gautas žinias iš Lietuvos ten miręs kun. kanauninkas A. Dailidė, buvęs Vilkaviškio Kunigų Seminarijos vicerektorius, vėliau Kudirkos Naumiesčio parapijos klebonas.

Kun. Dailidė palaidotas 1949 m. balandžio 4 d. Kudirkos Naumiestyje.

NAUJAS REKTORIUS

«Tiesa» praneša, kad naujuoju Žemės ūkio Akademijos rektoriumi esąs paskirtas žinomas bolševikų veikėjas agr. M. Mickis, kuris savo laiku buvo jų malonės netekęs.

Į KOLCHOZUS...

«Tiesos» Nr. 87 rašoma, kad kad 90 ūkininkų įstojo į Vištyčio valsč. suorganizuotą kolchozą.

Panašus kolchozas tuo pačiu metu įsteigtas ir Plungės apskrityje. Kolchozas jungiąs 400 ha iš ūkininkų atimtos žmės.

KOMISARŲ BAUDŽIAVA SUNKESNĖ

Lietuvoj paskelbtas Maskvos patvarkymas, kad «darbo našumui pakelti» kolektyviniuose ūkiuose įvedamos darbo normos. Taigi, komunistiniuose dvaruose reikia atlikti ne tik darbo dienas, kaip baudžiavoje, bet ir per tas dienas išdirbti tam tikras komisarų nustatytas, aukštas darbo normas: tiek ir tiek nupiauti, tiek nušienauti, tiek suvežti. Taigi, komunistiniuose dvaruose žmonių, išnaudojimas daug kietesnis kaip baudžiovos — ponų. Dabar net patys bolševikų laikraščiai skelbia, kad tokia ir tokia šeima išdirbo 500 darbo dienų ar daugiau. Sunkiausiai baudžiovos laikais baudžiauninkai į dvarą buvo varomi koikioms keturioms dienoms savaitėje, kas sudarytų tik pusę to skaičiaus, kokį garsinasi bolševikai išspaudę iš Lietuvos darbo žmonių.

LIETUVOS ŽMONIŲ KARINIS PARUOŠIMAS

Visoje Rusijoje vyksta įtemptas karinis paruošimas. Pagal bendrą planą ir Lietuvoje organizuojama «savanorių draugijos» armijai remti — DOSRM, laivynui remti — DOSFLOT ir aviacijai remti — DOSAV.

Ir Lietuvos žmonės turės daug laiko sugaišti ir daug pinigų pakloti maskoliams vykstant jų agresyvinis planus.

VISAME PASAULYJE

KOMINFORMAS ORGANIZUOJA TAUTINĘ BAŽNYČIĄ LENKIJOJE

Liaudies bažnyčios įsteigimas Lenkijoje, kaip pranešama iš Vatikano, buvo patvirtintas Kominformo suvažiavime Silezijoje. Suvažiavimo metu buvo svarstytos įvairios priemonės kovai prieš Katalikų Bažnyčią Lenkijoje. Per Politbiurą buvo duoti atitinkami nurodymai vietos komunistams. Komunistai ieško kunigų, kurie parėmtų liaudies bažnyčios organizavimą ir pritarėtų bažnytinių nuosavybių nusavinimui. Taip pat ruošiamasi uždėti griežtą kontrolę katalikų mokykloms, bei kunigų seminarijoms.

Komunistinė Lenkijos vyriausybė, Vatikano dekretą ekskomunikuojantį komunistus, laiko «agresijos veiksmu». Kunigai yra įspėjami nevykdinti dekreto, kuris yra priešingas tautiniams interesams, ir turi politinius, bet ne religinius tikslus. Vatikano dekretas, kaip ir Atlanto paktas yra kilęs imperialistų iniciatyva, kurio tikslas priruošti dirvą kitam pasauliniam karui.

Lenkijos katalikų išbandymo valanda jau atėjo.

AMERIKA KARIAUTŲ

Amerikos karo departamento sekretorius Gordon Gray užklaustas besilankančių Amerikoj vokiečių žurnalistų apie Amerikos laikyseną, jei Vakarų Vokietija būtų Rusijos užpulta, atsakė:

«Siame atsitikime, pakol amerikoniai pasilieka Vokietijoje, bet koks užpuolimas prieš Vokietiją, būtų kartu ir prieš mus. Tas faktas reikštų karo veiksmą. Tikiu, kad Amerikos kariuomenė turėtų kariauti, kad atmušti agresiją.»

— Portugalija ratifikavo Atlanto Paktą.

— Prancūzija išvengė grėšios vyriausybės krizio.

KARINĖS PAGELBOS PROGRAMA EUROPOS KRAŠTAMS

Atlanto paktas, kurį dauguma pasirašiusių valstybių jau ratifikavo, numato sąjungos dalyvių kariškų pasirengimų ir apsiginklavimo bendrą planą. Pagal šį planą J. A. V-bės apsiėmė apginkluoti kitas Europos valstybes, kurios yra pakto nariai. Apginkluoti Europos Vakarų valstybes lygiagrečiai su Atlanto paktu buvo rengiama vadinamoji karinės pagalbos užsieniui programa.

Kai tik Amerikos kongresas patvirtino pakto ratifikacijos reikalą, prezidentas pasiuntė kongresui svarstyti šios militarinės pagalbos projektą, prašydamas paskirti lėšų dėl ginklų tiekimo Vakarų Europos valstybėms vertėje apie 1250 milijonų dolerių, kuriuos Amerikos valdžia numatė pirmiesiems apsiginklavimo metams.

Prieš prasidėjant karinės pagalbos užsieniui svarstymui Amerikos kongrese, vyriausybė nutarė pasiųsti į Europą Amerikos ginkluotųjų pajėgų viršininkus, kurie vietoje turi susipažinti su Europos valstybių apsiginklavimo reikalingumu.

Sąryšyje su šios programos svarstymu Amerikos valstybės sekretorius Dean Acheson, liepos mėn. 28 d., padarė pranešimą parlamento užsienio reikalų komisijai, reikalaujamas patvirtinti be susiaurinimų militarinės pagalbos programą. Ta proga Dean Acheson kalbėdamas nurodė, kad jei apsiginklavimo programa bus pilnai patvirtinta, jokia valstybė neišdrįs pradėti totalinį karą. Toliau jis pareiškė, kad J. A. V-bės turi pradėti apginkluoti Vakarų Europos valstybes tuojau pat, kadangi galinčių Sovietų karo pajėgų tiesioginio užpuolimo galimybė negali būti paneigta. Rusija siekdama savo tikslų Vakarų valstybėse, nuo dabar turi pasirinkti arba tęsti politinės kovos kelią, arba griebtis kariškų priemonių. Kai politinė kova neduoda vaisių, kaip tai atsitiko Vakarų valstybėse, diktatorinės valstybės visuomet mėgsta siekti už-

grobinų tikslu, naudodamosi kariškomis priemonėmis. Mūsų tikslas, pareiškė Dean Acheson, kaip tik ir yra visu aiškumu pabrėžti, kad jau joks užpuolimas prieš Vakarų Europą yra neįmanomas, nebent tam reikalui reiktų paaukoti didelius nuostolius ir be jokios pasisekimo galimybės. —

PRASIDĖJO ŽYDŲ PERSEKIJIMAS SOVIETŲ S-GOJE.

Šiaurės Amerikos Žydų S-gos vadas rabinas Benjamin Cohen kreipėsi protesto raštu į Sąjunga Tautų S-gos generalinį sekretorių Trigve Lie pranešdamas, kad Sovietų S-goje prasidėjusi didelė antisemitinė akcija. Pagal šio rašto turinį Gudijoje ir Ukrainoje yra areštuojami tūkstančiai žydų ir kaip gyvuliai deportuojami prekiniuose vagonuose į Sibirą į priverčiamojo darbo stovyklas. Ta proga buvo nurodyta, kad Sovietų S-ga, rengdamosi galimam karui, tokiu būdu siekianti išvalyti savo pasienio sritis nuo nepatikimo elemento.

Lygiai tokių pat sumetimų vedini rusai jau nuo 1940 metų pradėjo Pabaltės tautų ir iš rytinės Lenkijos gyventojų masines deportacijas į Sibirą. Apie šias deportacijas ir žiaurų žmonių naikinimo darbą pasaulis tik vėliau sužinojo. Neretai tos žinios buvo sutiktos su nepasitikėjimu, kaipo nacių propagandos vaisius. Patys rusai nebegalėdami nuneigti faktų, aiškinosi, kad dalis gyventojų yra išvykę laisvu noru į Sibirą «ieškodami geresnių uždarbių».

Bent iki šiol dėl žydų ištikimybės Sovietų S-goje nebuvo jokio klausimo, ir negalima padaryti jokio palyginimo su kitų tautų padėtimi, kurios pateko po Maskvos jungu. Dar ne taip seniai tūkstančiai žydų buvo praleisti pro «geležinę uždangą» pakeliui į Palestiną. Joks kitas Rusijos gyventojas dar nepasinaudojo tokia «emigracijos galimybe». Kai tik galutinai įsikūrė Izraelio valstybė, ir Maskvos sudėtos viltys į žydus nepasitvirtino, jau joks žydas nebegalė išvykti iš Rusijos. Ir maža to, štai mus pasiekia pirmosios žinios apie naująją politiką žydų atžvilgiu, kurią taip gerai pažįsta visos kitos pavergtos nerusų tautos.

Sovietiškojo antisemitizmo akcija šiandien vykdoma prisiden-

giant sovietiškojo nacionalizmo skraiste prieš vadinamuosius kosmopolitus. Ankščiau nacionalizmas buvo labai pavojingas apkaltinimas, bet šiandien didysis nusižengimas yra būti apšauktam kosmopolitu, t. y., pasaulio piliečiui, kuris paniekina savo tautos ir tėvynės meilę, kaip tai paaškina sovietų žurnalas «Trud». Sovietų literatūros žurnalas «Literaturnaja gazeta», išskaičiuodamas išmestuosius sovietų rašytojus, kurie buvo apkaltinti kosmopolitizmu, tokiu būdu išvardijo jų pavardes: Martič (Finkelstein), Hanov (Šmulson), Žaibuv (Kacnelson)!

Tokiu būdu žydų persekiojimo nuodėmė parodo tikruosius sovietų garsiosios tautinės politikos bruožus. Bolševikai patys priversti kovoti prieš internacionalo idėją; jos vieton yra iškeliamas slavų rasės pranašumo teorija, sustiprinta stalinizmo mokslu.

KINIJOJE

Komunistai nesulaikomai veržiasi pirmyn. Svarbiausias jų tikslas okupuoti pietinės Kinijos sostinę Cantão miestą. Tuomet jie turėtų atviras duris į kitus Azijos kraštus. Kritiška nacionalistų padėtimi susirūpino Amerika. Reikalams aptarti į Vašingtoną atvyko Amerikos ambasadorius iš Nankim ir konsulas iš Xangai miesto. Amerikos trumpų bangų radio pradėjo kinų kalba prieškomunistinę propagandą skirtą Kinijai. Kinija gali būti naujo pasaulinio gaisro kibirkštimi.

ARGENTINOJE

Valdžios partijos atstovų suvažiavimo dabartinis Argentinos prezidentas Juan Domingo Peron išstatytas kandidatu būsimuose rinkimuose į prezidentus kuriuos jis laimės, nes opozicijos partijų veikimas praktiškai yra neįmanomas. Prezidento žmona Eva yra išrinkta moterų peroniščių judėjimo palaikančių dabartinį prezidentą, pirmininke. Prezidentas Peronas savo pasakutinėse kalbose smarkiai pasisakė prieš demokratiją ir Ameriką.

JUGOSLAVIJOJE

Jugoslavija atsisakė daugiau remti Graikijos partizanus komunistus. Lig šiol komunistai

partizanai buvo remiami ir globjami Jugoslavijos, Graikijos kaimynės.

BRAZILIJOJE

Politinės partijos pradėjo rinkiminę propagandą, nors rinkimai tebus tik ateinančių metų pabaigoje. Kaikurios partijos veda derybas dėl bendro kandidato į prezidentus. Tik visa bėda kad kiekviena partija siūlo savo kandidatą. São Paulo valstijos vyriausybė kaltina federalinę vyriausybę už nesuteikimą reikalingos paskolos kelių tiesimui. Sąryšyje su negavimu paskolos atsistatydino São Paulo valstijos susisiekimo departamento sekretorius inžinierius Caio Dias Batista. Opozicinė spauda tvirtina, kad tai padaryta grynai propagandiniiais sumetimais.

Kai dėl kandidatų į prezidentus, nežiūrint kokia bebūt partijų kombinacija, dabartinis S. Paulo gubernatorius Ademar de Barros savo kandidatūrą išstatys. Kaip pasielgs Getulio Vargas, niekas dar nežino. Beveik tikra kad jis rinkimus laimėtų. Kad Getulio Vargas kandidatūrą persverti, politinės partijos ir svarsto apie bendro kandidato išstatymą. Kol kas nieko nenuverta, tik tariamasi.

— Vakarų Vokietijoje atgyja nacizmas. Dusseldorfe ir kituose miestuose išmėtyti atsišaukimai su svastika, puolami žydai ir dabartiniai Vokietijos vadai.

— Amerikos gyventojų skaičius siekia 148 milijonus, 902 tūkstančius. Nuo 1940 m. ligi šių metų gyventojų skaičius padidėjo 17 milijonų 232 tūkstančiais.

— Ana Roosevelt, buvusio prezidento duktė, ištekėjusi 1935 m. už John Boettiger, persiskyrė su savo vyru.

— Tarptautinis Bankas Amerikoje Suomijai paskolino 13 milijonų ir 500 tūkstančių delearių.

— Jugoslavija uždarė sieną su Bulgarija. Bulgarų komunistų spauda Tito aštriai puola, kad jis taip daras, kadangi noris gauti dolerių ir svarų.

— Žymiai pagerėjo santykiai tarp Italijos ir Jugoslavijos.

— Rusų valdomoj Vokietijos daly daug žymių nacių draugų užima atsakomingas vietas valdžioje.

SÃO PAULO ESTŲ KOLONIJA

São Paulyje gyvuoja gana veikli ir susipratusi estų kolonija. Estai yra mums artima ir draugiška tauta, kuri neša tą patį likimą, kaip ir mūsų tėvynė. Dėl šios priežasties estai juo labiau mums yra artimi, ir beveik visose mūsų užsienio kolonijose yra palaikomi tarpūs bendradarbiavimo ryšiai su abejomis mūsų Pabaltės kaimynėmis — estais ir latviais.

Liepos mėn. 9 d. estų São Paulo organizacija «UUS KODU JUHATUS» («Naujoji Tėvynė») surengė Skandinavų klube estų kolonijai liepos šventę.

Estų kolonija yra žymiai mažesnė negu lietuvių; jų žiniomis esama virš tūkstančio asmenų São Paulyje. Bet kad ir negausi kolonija, ji išlaiko jau paminėtą organizaciją, kurios veikimo tikslas yra kultūrinis ir kuri jungia beveik pusę visų vietos estų.

Savo liepos šventėje pasirodė estų, nors ir nedidelis, bet gerai išlavintas choras, Didžiausio pasisekimo susilaukė estų liaudies dainos. Taip pat kelios poros pasipuošusios originaliais estiškais tautiniais drabužiais sušoko estiškų liaudies šokių, kurie paliko žiūrovams puikių įspūdžių.

Minėtai organizacijai vadovauja mums pažįstamas p. Victor Muna, kuris jau nevieną sykį dalyvavo mūsų kultūrinuose parengimuose.

Estai taip pat, kaip ir mes, turi savo konsulatą São Paulyje, kuris tebėra teisėta Estijos konsularinių reikalų atstovybė. Estų konsulas p. Ferdinand Sauka yra labai veiklus savo kolonijos veikėjas visose kultūrinio darbo srityse, o taip pat ir paramą suteikiant naujesiems estų emigrantams, nors jų atvyksta žymiai mažiau negu lietuvių.

Mūsų kolonijai ir mūsų organizacijoms būtų labai linkėtina užmegsti tampsnesius ir tvirtesnius ryšius su mūsų kaimynais estais, ypač pasirengiant suruošti bent vieną visų trijų Pabaltės tautų šventę.

Lietuviai BRAZILIJOJE

LIET. KAT. JAUNIMO S-ga «VYTIS» RUOŠIASI KONCERTUI

Rugpiūčio mėn. 3 d. įvykusiame narių susirinkime nutarta spalio mėn. 1 d. suruošti koncertą, Liet. S-gos patalpose rua Lituania 67.

Po koncerto bus statoma iš spaudos draudimo laikų drama «RYTOJAUS DIENA». Artistams rolės jau paskirstytos ir greitai laiku bus pradėtos repeticijos. Režisuoti sutiko p. A. Žibaš.

Numatyta papildyti naujomis giesmėmis ir bažnytiniu repertuaras. «Vyčio» choras sekmadieniais gieda šv. Antano bažnyčioje.

Susirinkime buvo pasiūlita suruošti iškila. Bet šis klausimas paliktas valdybai išspręsti.

«Vyčio» S-gos valdyboj šiais metais yra: V. Grabauskas — pirm-kas, J. Karpavičius — vice-pirm-kas, Liudas Ralickas ir Ant. Ralickas — sekretoriai, V. Sauka ir J. Šatas — išdininkai. Revizijos komisijoj: Angela Joteikaitė, Kazys Triuba ir Vladas Jurgutis.

— Praeita šeštadienį Vila Zelinos bažnyčioj sumainė žiedus Robertas Fellner su Brone Strazdaite, Pedro Pansarelli su Izabele Šermukšnyte.

— Bendruomenės choristei Izabelei Šermukšnytei sukūrusiai šeimos židinį su Pedro Pansarelli, linkime laimingo gyvenimo.

Bendruomenės choro valdyba ir choristai.

PADĖKA

Broliams, Juozui ir Jurgiui Matelioniams už paaukojimą gražaus lietuviško kryžiaus, pastatyto Vila Zelinos šventoriuje, misijų užbaigimo proga liepos mėn. 24 d. misijonieriaus kun. J. Kidyko S. J. pašventinto, tariamuoširdų ačiū.

Kun. P. Ragažinskas
Klebonas.

Šiomis dienomis iš Rio persikels į São Paulo muzikas Al. Ambrozaitis, baigęs Lietuvoje koservatoriją. Lietuviai norintieji mokytis bet kokių instrumen-

muzikos gali kreiptis į muziką Ambrozaitį, kuris laikinai apsigyvens Vila Beloje.

— «Mūsų Lietuvos» kiekvieno numerio viršelius puošia dailininkės V. Stančikaitės-Abraitienės meniški raižiniai linoleume.

— Buvęs kolonijos kapelionas kun. B. Sugintas iš Vokietijos nuvyko Amerikon. Apsistojo Čikagoje. Ten pat apsigyveno ir buvęs São Pauly Lietuvos konsulas Dr. P. Mačiulis.

— Buvęs «M. L.» redaktorius dailininkas Vl. Vijeikis iš New Yorko persikėlė Čikagon. Redaguoja «Margutį» ir yra «Margučio» radio pranešėjas.

— Casas São Jorge progresuoja. Praeitą savaitę atidarė batų parduotuvę Lapoje, rua Doze de Outubro 237. Tai jau bus ketvirta Matelionių batų krautuvė São Pauly. Dvi yra rua São Caetano nr. 510 ir 526, ir viena Largo do Cambuci, 105.

— Praeitą savaitę už šventoriaus tvėrimo darbą ir medžiagą sumokėta Cr.\$1057.50. Už pryšakinius šventoriaus vartelius iš šv. Juozapo vyrų Brolijos izdo sumokėta Cr.\$1500,00. Ateinančią savaitę bus sudėti ir šoniniai metaliniai šventoriaus vartai.

SUSIRINKIMAI

Ši sekmadienį rugpiūčio mėn. 7 d., tuoj po sumos šaukiamas šv. Juozapo vyrų Brolijos narių susirinkimas. Nariai ir prijuočiantiji prašomi dalyvauti.

Gi 3 val. po piet šaukiamas Maldos Apaštalavimo Draugijos susirinkimas.

— Bendruomenės choras, greitu laiku išsprendus chorvedžio klausimą, pradės savo veikimą. Taip pat bus pradėtas ir naujų choristų vajas. Nors ir choras dabar neturi chorvedžio, tačiau visais sekmadieniais gieda bažnyčioje.

— Seselė M. Marcelina ir seselė M. Evangelista iš Amerikos

grįš pabaigoje šių metų.

— Misijonierius jezuitas kun. J. Kidykas, su dideliu pasisekimu vedęs misijas 7 savaites São Paulo lietuviams, liepos mėn. 25 d. grįžo Amerikon.

IŠ LIETUVIŲ SAJUNGOS BRAZILIJOJE GYVENIMO

L. S. B. valdybos posėdis.

Š. m. liepos mėn. 29 d. įvyko eilinis Sąjungos valdybos posėdis.

POBUVIŲ PRATESIMAS

Išklausiusi Sąjungos pirmininko p. A. Bagdono pranešimą apie sekmadienio pobuvių su šokiais, kurie vyksta mokyklos salėje Rua Lituania, 67 eiga, valdyba nutarė juos pratęsti ir rugpiūčio mėn.

BIBLIOTEKA

Sąjungos narių ir plačiosios vietos lietuvių visuomenės žiniai pranešama, kad Sąjungos biblioteka, Rua Lituania, 67 atdara jos lankytojams penktadieniais nuo 20 iki 22 val.

Be to, skaitytojai, pas kuriuos kuriuo nors būdu, iš seno yra užsilikę, paimtos iš bibliotekos skaityti knygos, prašomi, galimai greičiau, jas gražinti.

NARIŲ IR KANDIDATŲ ŽINIAI

Šiuo kviečiami L.S.B. nariai ir kandidatai, artimiausiu laiku, sutvarkyti savo atsilikusį nario mokestį.

VAKARAS

Dr. J. Basanavičius vardo lietuvių pradžios mokyklos Remėjų Burelis kartu su mokytoju St. Kubiliūnu ėmėsi numatomam mokyklos naudai vakarui, paruošiamųjų darbų.

NARIAI KANDIDATAI

Naujų L. S. B. nariu-kandidatų priimtas p. Antanas Grigaitis.

PRADĖS KREPŠINIO ŽAIDIMĄ

Teko patirti, kad lietuviai krepšininkai neužilgo loš su São Caetano F. C., A. C. Ypiranga ir kitų sporto klubų krepšinio komandomis, nes turi žaidėjų profesionalų.

Viena kliūtis yra, kuri trukdo veikimą, tai neturėjimas nuosavos aikštės ir būstinės. Ši reikala galėtų sutvarkyti bendromis jėgomis organizacijos turinčios nuosavas patalpas bei žemės. Reikia tik iniciatyvos, o visuo-

menė, besidominti sportu, parems lėšomis.

SALĖS STATYBOS REIKALU.

São Paulo lietuvių kolonija neturi patalpų dideliems parengimams bei susirinkimams. Lietuvių S-gos patalpos Mokoje yra per mažos. Nuomoti mieste neapsimoka, nes didesnę pajamų dalį iš rengiamų vakarų reikia skirti nuomai.

Salės statybos reikalas nekartą buvo svarstytas ir Bendruo-

menės ir Liet. S-gos. Bendruomenė projektuoja statyti Vila Zelinoj, Liet. S-ga padidinti turimas Mokoje patalpas. Konkretų žygių nei vienu, nei kitu nėra padaryta. Tai vis darbai kurie reikalauja didelių išlaidų.

J. N.

PASTO DĖŽUTĖ

Yra laišakai: Onai Krivickaitei Pribuišieniai, J. Melanui, J. Freimanui, Alb. Valančiui, Vendel Bogar, J. Norkui, M. Ivanuskui, M. Abramavičienei, A. Bražinskui, A. Derenčiui, H. Lazdauskui, Rina Aharonov, Alb. Ginhevičiui, Daratai Naštaitienei Paulinai Bartaškienei, Anelei Pieslienei, J. Peredniui.

SPORTO VAKARAS

Šių metų Spalio mėnesį 3 d. Lietuvių Sąjunga Brazilijoje rengia sporto vakarą.

Vakare dalyvaus jau visiems lietuviams žinomi boksininkai kaip Stepas Žičkus, Bolis Adomavičius ir kiti profesionalai kurie boksuojasi Pakaembu Stadione.

Po šios programos bus šokiai iki 4 valandos ryto.

Rengėjai prašo išigyti pakvietimus iš anksto nes vietoje nebus parduodami.

JAUNIME,

Jei nori pasilinksminti, SEKMADIENIŲ VAKARAIŠ, atsilankyk Mokoje, rua Lituania 67, į Lietuvių Sąjungos ruošiamus pasilinksminimus.

Lietuviškųjų Organizacijų nariai reikalingus įėjimui pakvietimus gali išigyti iš anksto, visam mėnesiui, ir pigiau, pas Lietuvių S-gos Valdybos narius.

Vél Pamatysime

....AMERIKA

PIRTYJE....

Lietuviškajai visuomenei pageidaujant,

....AMERIKA PIRTYJE....

bus statoma antrą kartą, rugpiūčio mėn. 13 d.

Mokoje,

Rua Lituania 67.

NEPRALEISKITE PROGOS

mačiusieji ir nemačiusieji, taip gerai priruoštą ir be galo gražų 3-jų veiksmų veikala pamatyti.

Gražios dekoracijos, puiki vaidyba.

Bus šokiai, žaidimai ir bufetas.

PRADŽIA — 20 (8) val. PABAIGA — 4 val. ryto

Pakvietimus išigykite iš anksto «MŪSŲ LIETUVOS»

Redakcijoje ir pas platintojus, nes prie įėjimo negausite.

MIELAS

SKAITYTOJAU!

Jau pats laikas atsilyginti už
„Mūsų Lietuvos“ prenumerata!

POUPAR COMPENSA?

HÁ DOIS MODOS DE POUPAR, privando-se de tódo o confôrto na ânsia de ajuntar dinheiro; ou empregando uma pequena parte do que é perfeitamente dispensável, em títulos de capitalização. O primeiro modo é a avareza, o isolar-se na sociedade, a inutilidade do indivíduo e do dinheiro. O segundo é a economia racional que se multiplica com o andar dos anos, permitindo gozar de todo o confôrto que a vida moderna oferece, sem ter feito sacrifício algum para tanto.

SAIBA POUPAR.
Empregue suas economias em títulos de Prudência Capitalização

PRUDENCIA CAPITALIZAÇÃO

Companhia genuinamente nacional para favorecer a economia

**NEPRALEISK TAIP RETOS
PROGOS** atsilankyk 3 d. rugsėjo
mén. 20 val. i rengiama

SPORTO VAKARA

Mokoje, Rua Lituania, 67

Programoj dalyvaus lietuviams žinomi boksininkai: ŽIČKUS, A DAMAVIČIUS ir kiti profesionalai sportininkai. Po programos bus galima pašokti, bufete pasivaišinti.

Pakvietimus prašoma pasirupinti iš anksto, Vila Zelinoj pas Aleksandrą krautuvėj Vv. Zelina, 32 Pas Br. Stankevičių Mokoj ir pas platintojus.

VAIDYBOS STUDIJA

Paruošimui gerų scenos meno vaidintojų, prie «MŪSŲ LIETUVOS» yra steigiama scenos meno mėgėjų Vaidybos Studija.

Į Studiją priimamas abiejų lyčių jaunimas nuo 17 metų amžiaus.

Įstojimui būtina sąlyga — patenkinamas mokėjimas lietuviškai skaityti ir ištarti.

Užsirašyti galima kas ketvirtadienį, nuo 20 d. liepos iki 11 d. rugpiūčio mėn., Vlia Zelinos mokykloje, vakarais 20 val.

Darbo sąlygos ir lankymo laikas bus aptarti įstojus.

UŽSAKYKITE

„MŪSŲ

LIETUVA“

SAVO PRIETELIAMS

**CASAS
SÃO JORGE**

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU.

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

**INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.**

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambucy, 105 ★
Rua São Caetano, 526—510
Rua 12. de Outubro, 237

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés, 719
São Paulo.

«MŪSŲ LIETUVA» GALIMA ĮSIGYTI SÃO PAULO
LAIKRAŠČIŲ KIOSKUOSE ŠIOSE VIETOSE:

MIESTE Prie pašto Avenida São João
PRAÇA DA SE Viduryje aikštės kioske
SIUVYKLA VILNIUS Av. Duque de Caxias, 237
BOM RETIRO Rua Silva Pinto ir José Pau-

lino kampas.

ESTACÃO DA LUZ prie įėjimo
ESTACÃO DA LUZ prie tilto
CASAS SÃO JORGE R. São Caetano, 526 ir 510
MOÓCA prie autobuso 93 sustojimo vietos
VILA ANASTACIO pas platintojus

VILA ZELINA Largo São José prie auto-
buso sust. vietos
ir Moks. lietuvių mokyklų pas Bronių Stankevi-
čių, rua Lituania, 67.

RIO DE JANEIRE «Mūsų Lietuva» galima
nusipirkti arba užsiprenumeruoti pas A. Gaulių
Rua Piratini, 371 — casa 1.

KOMERCIANTŲ DĖMESIUI!

Didelis pasirinkimas įvairaus tipo folhinių (kalend.)

Arte Grafica

LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

RUA VENDA NOVA, 116 - V. ZELINA

Visą korespondenciją prašome adresuoti

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.

RUA VENDA NOVA, 116 - SÃO PAULO - VILA ZELINA